

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וישלח

"וירא יעקב מאד ויצר לו" (לב, ח)

מבאר רש"י: "וירא שמא יהרג. ויצר לו, אם יהרוג הוא את אחרים". פסוק זה הסבירו המגיד מדובנא במשל: בכפר אחת היו כמה חולים, אולם לא היה בכפר רופא שיטפל בהם.

בעיר הסמוכה התגורר השר הממונה על המחוז, ובעירו דר רופא גדול. באותו הכפר התגורר אחד מקרובי השר. יום אחד הרגיש האיש מיחוש קל בראשו, מיחוש שאינו מצריך כל טיפול, אולם האיש החל גונח בקול, וביקש מהשר כי ישלח במהרה את הרופא אל הכפר, כדי שיחיש לו עזרה.

התפלאו בני ביתו - הרי כאב ראש קל לך ומדוע אתה כה גונח? שוטים - אמר האיש - וכי בגללי אני גונח? מבקש אני כי הרופא יבוא אל כפרנו, ויטפל בחולים הסובלים סבל רב... אולם, יודע אני, כי השר לא ישלח את הרופא בעבורם, משום כך מתחלה אני, אולי ישלח השר את הרופא בעבורי...

כן הוא גם הנמשל - המשיך המגיד - הקדוש ברוך הוא ראה כי לדורות הבאים לא יהיו זכויותיהם של בני ישראל כה רבות, משום כך, גלגל את המאורעות כדי שהאבות הקדושים בתפילתם יבקשו על בניהם אחריהם.

יעקב אבינו, סיים המגיד, היה יכול לנצח את עשו! אולם ביקש מאת ה': "הצילני נא מיד אחי מיד עשו" - כי אף שאני אוכל לנצחו, אולם מה יהא על בני אחרי? משום כך התפלל יעקב: אנה ה' עד סוף כל הדורות הצל את בניי! זה מה שנאמר בתהלים (פרק כ): "יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלקי יעקב..."

"וירא יעקב מאד ויצר לו" (לב, ח)

ירא היה שיועיל לעשו זכות שכיבד אב ואם, והוא לא קיים כבר עשרים שנה (דעת זקנים מבעלי התוספות).

'כיבוד הורים' היא מצוה כ"כ גדולה, שיכולה היתה לגרום שיעקב הצדיק יפול ביד עשו הרשע, חלילה. וכיון ש'מידה טובה מרובה ממידת פורענות' - על אחת כמה וכמה שבכוח מצוה זו להציל את הצדיק מפני הרשע.

מעשה שאירע באחת המשפחות בישראל. יום אחד הגיע הסבא, שהיה ניצול שואה, לביקור אצל בני המשפחה. בזמן הביקור נוכח הסב במחזה שמאוד לא מצא חן בעיניו. היה זה כאשר

האמא בקשה מאחד הילדים להוריד את פח האשפה, וזה הגיב: "למה דווקא אני?". גם כאשר קראה לשני ולשלישי, נשמעו תגובות דומות. הרביעי כבר היה מתוחכם יותר, וביקש מאמו להטיל 'גורל' בין הילדים...

הסבא שהצטער לשמוע את תגובות נכדיו לנוכח בקשת אמם, קרא לכל הילדים, הפשיל לעיניהם את שרוול חולצתו, ואמר להם: "אתם רואים כאן את המספר הזה שצורב כאן על היד שלי? כולכם יודעים שזה הסימן שהייתי באושוויץ. עכשיו אני רוצה לספר לכם סיפור, ותשמעו טוב את כל הפרטים: כשהנאצים ימ"ש כבשו את הכפר שלנו, הם החליטו לא להמתין עם הסלקציה עד להגעה לאושוויץ, אלא לבצע אותה כבר בכפר. יחד איתם הגיעו גם שתי רכבות, אחת חנתה בצד ימין והשנייה בצד שמאל".

"כל היהודים תושבי הכפר הובלו אל מקום חנייתן של הרכבות, ותנועת ידו של המפקד הנאצי הורתה לכל יהודי לאיזו רכבת עליו להיכנס, הימנית או השמאלית, כשהיהודים האומללים שהופנו לכל אחת מהרכבות לא היו מודעים ליעד אליו הם מובלים. כשהגענו אמי ואבי וכל הילדים אל מול אותה נאצי, עשה הארור הזה סימן לאבי לצד ימין, ולאמי ולכל הילדים סימן לפנות שמאלה".

"זה לא הזמן לתאר את מה שעבר עלינו בהיפרדנו מאבינו היקר, את הבכיות והיללות, שעדיין מצלצלות באוזניי, במיוחד לאור העובדה שהיינו משפחה מלוכדת מאוד. כשהיינו כבר בתוך רכבת המוות, פתחה אמי את החבילה שלקחה איתה מהבית עם מעט הדברים שהיה מותר להוציא, והבחינה לפתע שהתפילין של אבא נמצאות בחבילה. בגלל המהירות והחופזה שבה נפרדנו שכח אבא לקחת את התפילין, ועתה הוא לא יוכל להניחם".

"אמא חשבה לרגע מה לעשות, ואח"כ פנתה אלי ואמרה: "כיון ששתי הרכבות עדיין עומדות במקומן, אנא ממך, רוץ אל הרכבת השנייה, מסור לאבא את התפילין וחזור אל הרכבת שלנו".

"אינני יודע כיצד היה לי אומץ לעשות זאת, כיון שהייתה בכך סכנה גדולה. החיילים הנאצים עמדו בין הרכבות, וכל מי שהסתובב שם היכוהו עד מוות. בכל זאת, החלטתי לשמוע בקול אמי.

"מודה אני לפניך"

בְּקֶר טוֹב! הַתְּעוֹרְרֶת? דַּע לָךְ שְׂאֵתָה לֹא בְּנֶאֱדָם!!!
בְּאוֹר: הַנְּבָרָאִים מְחַלְקִים לַד' דְּרָגוֹת, דּוּמָם צוּמָח חַי
מְדַבֵּר, בֵּין כָּל דְּרָגָה לְדְרָגָה יֵשׁ מְמַצֵּעַ, בֵּין דּוּמָם
לְצוּמָח יֵשׁ אֶת הַפְּטָרִיּוֹת, בֵּין צוּמָח לְחַי יֵשׁ אֶת
הָאֱלֻמָּגִים, בֵּין חַי לְמְדַבֵּר יֵשׁ אֶת הַקּוֹף שֶׁהוּא נִרְאֶה
כְּאֵדָם אֲךָ הוּא בְּעַל חַי.

הַחֲדוּשׁ הוּא שְׂיֵשׁ גַּם מְמַצֵּעַ בֵּין ה' מְדַבֵּר' לְבֵין אִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְהַמְמַצֵּעַ הוּא יִשְׁמַעְאֵל, שֶׁהוּא פְּרָא אֲדָם,
הוּא דּוּמָה לְאֲדָם, הוּא מְמַשׁ נִרְאֶה קוֹפֵי אֲדָם, אֲבָל
הוּא לֹא אֲדָם, הוּא 'פְּרָא אֲדָם'.

כֶּף נִרְאֶה כָּל בְּקֶר אֲצַל כָּל אֲדָם יְהוּדִי, אֶתָּה עֲדִין
מְמַצֵּעַ, לֹא גוֹי וְלֹא יְהוּדִי, עַד שֶׁתִּתְחַבֵּר לְנִקְדָּה שֶׁל
אֲמַת וְאֲמוֹנָה - אַז תִּכְתֵּר כְּאֲדָם הַשְּׁלָם. עַד אַז אֶתָּה
מְמַצֵּעַ.

(א נְקוּדָה ל'ה - סְפִינְקָא)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וישלח

שלא בא לעולם קונה (יבמות צג), ויעקב אבינו טען ש"קים לי" כרבי מאיר, אבל כעת שאם יהרוג את עשו, ממילא לא יצא ממנו רבי מאיר, וממילא תיבטל המכירה. ואילו בכלי יקר מפרש שיעקב ידע שעשו אמר "יקרבו ימי אבי למות ואהרגה את יעקב אחי", וכיוון שראה יעקב שעשו בא להרגו, חשש שאולי כבר נסתלק יצחק, וזה הכוונה "וירא יעקב" מעצם זה שעשו רוצה להרגו, "ויצר לו" שמא מת אביו יצחק. (פנינים)

"ויאבק איש עמו" (לב, כה)

פעם אחת דיבר רבי ישראל מאיר הכהן, בעל ה"חפץ חיים", באסיפה חשובה על אודות התחזקות בלימוד התורה. מדוע שאל ה"חפץ חיים" – נאבק שרו של עשו עם יעקב אבינו? מדוע חיכה כל כך הרבה זמן, הרי היה יכול להיאבק עם אברהם או עם יצחק?

אלא - תירץ ה"חפץ חיים" - אברהם אבינו מסמל את ה"חסד", יצחק אבינו מסמל את ה"עבודה", ואילו יעקב מסמל את ה"תורה"...

שרו של עשו - סיים ה"חפץ חיים" - יכול היה לסבול את החסד, יכול היה לסבול את העבודה, אבל בשום אופן אינו יכול לסבול את התורה! שכן התורה הקדושה היא יסוד קיומו של עם ישראל, משום כך, בכל עת מכריז הוא מלחמה על התורה ולומדיה! עלינו להירתם כולנו יחד למלחמה בו, ולנצחו!

"ויאבק איש עמו" (לב, כה)

ופירשו רבותינו ז"ל זה שרו של עשו (רש"י)

מסופר שהרב הקדוש רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א קרא לאיש ממקורביו קודם חג הפסח לצאת בשליחות לאסוף מעות עבור דבר מצוה.

בא אותו שליח לאדם שהיה מפורסם כגביר להתרימו לעניין החשוב, ופגשו בעת אפית מצות.

מכיוון שהיה עסוק באותה השעה במלאכת האפייה, לא התפנה ולא התייחס לשליח בדבר הצדקה.

כשחזר המקורב לרבי עם מעות הצדקה שגבה, שאלו הרבי האם היה גם אצל אותו גביר, השיבו המקורב שאכן הגיע אליו אולם לא

השיגו בזמן טוב, מאחר שהיה טרוד באפית המצות, ולא אסתייע מלתא שיקבל ממנו נדבה.

בהגיע חג השבועות, כאשר בא אותו הנגיד לרבי, פנה ואמר לו הרבי: אצל יעקב אבינו כתוב

בחסדי שמים מרובים, בניסי ניסים, רצתי לעבר הרכבת השנייה, עם התפילין הקדושות בידי, בסמוך לעמלקים הרשעים וכלביהם האימתניים, וכאילו הייתי בלתי נראה.

בס"ד הצלחתי לעלות לרכבת הימנית שהייתה דחוסה ביהודים רבים, והתחלתי לחפש את אבי. לקח לי קצת זמן עד שמצאתי אותו, ומה שקרה באותם רגעים קבע את גורל חייו.

"ברגע שמסרתי לו את התפילין ועמדתי לחזור אל הרכבת שבה היו אמי ויתר הילדים, לפתע נסגרו דלתות הרכבת... הרכבת החלה לזוז ממקומה בעוד אני עומד בה לצד אבי, ואילו אמי ואחי נמצאים ברכבת השנייה שגם היא פתחה בנסיעה... ומה קרה לבסוף? - התברר שכל מי שהופנה לרכבת הימנית - נשלח לעבודה, והרכבת השמאלית הכילה את המובילים למוות! מהרכבת של אמי, אחי ואחיותיי, שבה הייתי בתחילה, לא נותר אף אחד בחיים. ואילו אני, שהדרזתי לשמוע בקול אמי, ועברתי לרכבת השנייה, ניצלתי."

הסבא פנה לנכדיו, ואמר להם: "עכשיו תחשבו מה היה קורה אילו הייתי אומר לאמי: 'אמא, למה

דווקא אני?... אולי תשלחי

את התפילין לאבא עם ילד

אחר?...'; הרי ברור שאם

הייתי אומר כך, לא היינו

כאן היום... רק מפני

שמעתי לבקשתה של

אמי ועשיתי את רצונה

באופן מידי, חל עלי

השפע הטוב של המצווה,

והתקיים בי: 'למען ייטב

לך והארכת ימים' - כך גם

אתם נכדי החביבים, אל

תסרבו אף פעם לאמא

ולדבריה; אם היא

מבקשת להוריד את הפח

או כל בקשה אחרת, אל

תתווכחו ותטענו 'למה

אני?', אלא תשיבו מיד

'הנני!'

(ופריו מתוק)

"ויקח מאבני המקום וישם מראשתי" (פרשת ויצא)
פירש"י ש'עשאן לראשו כמין מרזב מפני החיות רעות. הקשה הרה"ק ר' ברוך ממעזיבוו זי"ע למה היה צריך שמירת הראש יותר מן כל הגוף.

ופירש כי הצדיקים הם בטוחים שלא יזיק להם שום בריה בכל האברים, לפי שהם כלם קדושים ולא פגמו ח"ו בשום אבר.

אמנם הראש שבו המחשבה, אפלו הצדיקים יראים, לפי שהמחשבה רצוא ושוב, כהרף עין, ומי יודע במחשבה פתאומית פרגע שעובר עליה, לכה עשה שמירה לראשו ולא לכל גופו.

(שיחות קדש - ספינקא)

"וירא יעקב מאד ויצר לו" (לב, ח)

יש להבין ממה פחד יעקב, ומהי הכפילות "וירא" ויצר"י? וברש"י - וירא שמא יהרג ויצר שמא יהרוג את אחרים.

ה"מלבי"ם" פירש וכן הוא ב"אהבת יונתן", שכשהרגיש יעקב שיש לו מורא בליבו, מיד "ויצר לו" על כך שהוא מתירא, ודאג על שאינו שלם במידת הבטחון.

הרבה מהמפרשים תרצו ש"אחרים" היינו רבי מאיר, שיצא מבני בניו של עשו, וחשש יעקב שמא יהרוג הוא את "אחרים" שאם

יהרוג את עשו לא יולד רבי מאיר.

ב"אמרי שפר" מבאר לפי הנ"ל,

שהרי יעקב קנה את הבכורה

מעשו, והיה זה קנין על "דבר

שלא בא לעולם", שהרי עדיין לא

היה עבודה בבית המקדש, ורבי

מאיר הוא ס"ל שקנין שבדבר

לע"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וישלח

עיניהם רק לראות בדברים הקדושים. באברהם נאמר (כב ד) 'וישא אברהם את עיניו וירא את המקום וכו', והיינו שראה שם שכניה. ועוד 'וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים' (יח, ב) להכניסם לביתו, וכדומה הרבה. ובעשו נאמר וירא את הנשים, ולזה לא השיב לו יעקב על הנשים, על ששאל עליהם שלא כהוגן. (שובע שמחות)

"וכי יש לי כל" (לג, יא)

ידוע ומפורסם שבעל החזון איש הלך עם אותה מגבעת מיום חתונתו ועד ליומו האחרון ומעולם לא הסכים שיקנו לו מגבעת חדשה (וכך גם לא החליף חליפה ומשקפיים). פעם השאיר החזון איש בחדרו את המגבעת ויצא לזמן-מה. אחד ממקורביו ניצל את המצב והחליף לחזון איש את ה'סרט' בכובע לסרט חדש.

כשחזר החזון איש לחדר, הסתכל על הכובע ואמר: "משהו קרה לכובע, זה לא מה שהיה". מיד הבין שהחליפו לו את הסרט וביקש שיחזירו את הסרט הישן. אמרו לו שיותר יקר להחזיר את הקודם מאשר להשאיר את החדש, נתרצה והסכים. לעיני המבקרים בביתו של החזון איש נתגלתה דלות ממש שגבלה בעניות מרודה. בחדרו עמדה מיטת ברזל ועליה מזון שבעצם הוא לא היה אלא שק גדוש תבן. שולחן עץ קטן שעליו נערמו כמה ספרים. לצידו כמה כסאות שצבען דהה וכן שרפרף.

אחד ממכריו של החזון איש שמו ר' שמעון טפלו (שנשא את קרובת אשתו) היה "רפד" במקצועו. יום אחד הביא לביתו של החזון איש מזון מעשה ידיו עשוי צמר גפן. ויהי אך יצא החזון איש מחדרו, מיהר הלה והחליף את "שק התבן" המעון, במזון החדש. כשכנס החזון איש לחדר וראה את המזון ואת עושהו, חיך לעומתו ואמר: "מזון מעולה. מעשה ידיו להתפאר. בעל מקצוע מעולה אתה".

נשכב החזון איש על המזון מתון הנאה מופגנת. לא עברו אלא רגעים ספורים והוא קם.

'ויאבק איש עמו' ופירש רש"י זה שרו של עשו, ואילו אצל יוסף הצדיק כתוב 'וימצאהו איש והנה תועה בשדה' ושם אומר רש"י, 'איש' זה המלאך גבריאל. מנין לרש"י לפרש ש'איש' הנאמר כאן זה שרו של עשו ו'איש' הנאמר שם זה המלאך גבריאל? רק הענין הוא, שיעקב טרח קשה להעביר את כל אשר לו לצד ב' של הנהר ושכח פכים קטנים, וכאשר בקש מהאיש לעזור לו השיב שהגיע זמנו לומר שירה ואין לו זמן לסייע לו אחר שטרוד הוא כבר במצוה אחרת. מכאן הבין רש"י שהיה זה שרו של עשו, כי כשצריכים לעשות טובה ליהודי אין שום תירוץ שצריכים להתפלל. אולם אצל יוסף הצדיק כתוב 'הנה תעה בשדה' ו'האיש' ריחם עליו ושאלו "מה תבקש" על מנת לעזור לו, מכאן מוכח שהיה זה המלאך גבריאל.

(חמדה גנוזה)

"ויאמר שלחני כי עלה השחר" (לב, כז)

שהגיע זמנו לומר שירה (רש"י) בספה"ק עבודת ישראל הביא לבאר, שידוע שהשטן בעצמותו אינו רוצה שישמעו לקולו ושיחטאו, אלא שתפקידו הוא לפתות את האדם, כדי שיתגבר האדם ויקבל שכרו על זה, ואם מפתה אדם לעבור עבירה, תקוותו שהאדם לא ישמע אליו, ואם האדם נכשל, הרי זה מצערו. והנה כאן יעקב אבינו שהיה בעל כח גדול, ובכל זאת לא השתמש בזה לשום תאוות, וכעת שנלחם עמו בפנים בפנים, והתגבר על היצר, הרי שהמלאך שמח

שמחה גדולה למאוד, שיעקב אבינו עמד בצדקתו ונצחו, וממילא הגיע זמנו לומר שירה על שיעקב אבינו נצחו. (פנינים)

"וישא את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלקים את עבדך" (לג, ה)

ולא השיב יעקב על הנשים, משום דפוק חזי הצדיקים נושאים את

"כי לא אעזבך" (פְּרַשְׁת וַיֵּצֵא)
הבוֹרָא בְּעַצְמוֹ מִתְגַּלֶּה לַיַּעֲקֹב אֲבִינוֹ וּמְבַטֵּיחַ לוֹ, עַל הַר הַמּוֹרִיָּה: "כִּי לֹא אֶעְזָבְךָ!" יַעֲקֹב אֲבִינוֹ, אֵל תְּדַאֵג, מִרְגַּע זֶה וְאֵילָךְ אִינִי עוֹזֵב אוֹתְךָ לְרַגַע, אֲנִי אֲדַאֵג לְכָל מַחְסוֹרְךָ!
לְכַאוֹרָה, מִרְגַּע זֶה וְאֵילָךְ אֲמוֹרִים חֲזִיוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוֹ לְהַסְתֵּדֵר בְּאִפְּן מְשָׁלֵם, לֹא? כֶּסֶף, בְּרִיאוֹת, שְׂדוּכִים, יְלָדִים, נַחַת, סְפוּק...
מָה קָרָה בְּפַעַל? מֵאוֹתוֹ רָגַע לֹא הָיָה לוֹ לַיַּעֲקֹב אֲבִינוֹ אֲפֹלוֹ רָגַע אַחַד שֶׁל נַחַת!
לָכֵן הָאֲרָמִי וְהַשְּׂנִיִּים הַסּוֹעֲרוֹת בְּבֵיתוֹ. רְדִיפוֹת שֶׁל עֶשׂוֹ אַחִיו. מַעֲשֵׂה דִינָה וּשְׂכָם. יוֹסֵף הַצַּדִּיק נֶעְלָם. שְׁנוֹת רָעַב וְגָלוּת, כָּל הַצָּרוֹת בְּעוֹלָם גַּם יַחַד.
שׂוֹאֵל הַחֶתֶם סוֹפֵר: זֶה נִקְרָא 'כִּי לֹא אֶעְזָבְךָ'? אֵיפֹה הַשְּׂמִירָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִבְטָחָה לוֹ?

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - וישלח

אבל מכל מקום כיוון שהיה שם יעקב אבינו מקור התורה ומקור האמת, למה לא שאלו את עצתו, והראיה שאחר המעשה כעס עליהם ואמר להם 'עכרתם אותי להבאישני' (לד ל), וגם אמר עליהם 'ארוור אפם כי עז' (מט ז), ולמה לא שאלו אותו מקודם. ענה בעל הדברי יואל מסאטמר, טעם נכון בדבר שלא היו יכולין לשאול אותו, על פי מה דאיתא במדרש והובא ברש"י שהיו בטוחים בכוחו של אותו זקן.

והנה הכלל הוא אצל צדיקים שהם יראים תמיד שמא יגרום החטא, וכמו שנאמר 'וירא יעקב מאד' (לב ח), דאף על פי שהיתה לו הבטחה מהשם יתברך, אף על פי כן מגודל ענותנותו היה ירא עוד שמא יגרום החטא.

על כן לא היו יכולין לשאל בעצתו של יעקב אביהם אם יעשו מעשה, כי הוא מגודל ענותנותו בוודאי שלא יסכים עמהם לסמוך על זכותו, אבל בניו שידעו מגודל צדקת אביהם הזקן, ידעו שיכולין לסמוך על זכותו, על כן באו על העיר 'בטח' - בטוחים בכוחו של אותו זקן מבלי לשאול את פיו מקודם.

"והטהרו והחליפו שמלותיכם" (לה, ב)

במשך מספר שנים, גידל מן ר' שלמה זלמן אוירבך זצ"ל יתומה בתוך ביתו, כשהוא ומשפחתו משקיעים בה רבות בכל התחומים.

כאשר הגיעה לפירקה, לקח עבודה לחתן בחור השוקד באהלה של תורה, כאשר רבי שלמה זלמן היה העומד מצד הכלה ודואג לכל צרכיה. לאחר החופה בה סידר רבי שלמה זלמן את הקדושין, נגשו החתן והכלה לחדר היחוד, מחוץ לדלת המתינו שני העדים כדת וכהלכה.

לפתע הגיע רבי שלמה זלמן ונעמד אף הוא

אוֹמֵר הַחֲתָם סוֹפֵר: אֶכְּן, 'כִּי לֹא אֶעֱזֹבָךְ' זֶה בְּדִיּוֹק זֶה!
הֲרִגְעִים הִלְלוּ שֶׁל הַמַּלְחָמוֹת, הֲרִגְעִים בָּהֶם יַעֲקֹב עוֹמֵד
חֶסֶר אוֹנִים מוֹל גְּזוֹרוֹת קְשׁוֹת, מוֹל בְּלִבּוֹלִים, מוֹל
סְעָרוֹת מְאִימוֹת כְּאֵלֶּה - אֵלֶּה הֲרִגְעִים הַחֲזִיקִים בְּיֹתֵר
שֶׁל חֲבוּר מְחֻלָּט לְבוּרָא!

אֵיךְ, אֵיךְ בְּעוֹלָם כָּלוּ 'כִּי לֹא אֶעֱזֹבָךְ' יוֹתֵר מִזֶּה!
כְּאִשְׁרֵי הַקֵּב"ה מְדַבֵּר אֶתְךָ יְשִׁירוֹת, מְתַיַּחֵס אֶלֶיךָ,
שׁוֹלַח לְךָ אֵיחוּתִים, וּמְאוֹתֵת לְךָ לֵלֵא הֲרָף, הוּא בְּעֵצָם
צוֹעֵד אֶתְךָ יָד בְּיָד בְּכָל צַעַד וְשַׁעַל, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתְךָ אֶפְלוּ
לְרַגְע.

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לצדם סמוך לדלת.

הכל בטוחים היו כי הוא חפץ לברכם לרגל יום שמחתם. העדים שחשו שלא בנוח בעמידתו של גדול הדור לצדם, בקשו להגשת לשלחן הסעודה עם כל המכובדים הממתינים לו, אך הוא לא נענה לבקשה והמתין לרגע בו יצאו החתן והכלה מחדרם. כאשר נפתחה הדלת והעדים פנו לשוב לאולם, נכנס רבי שלמה זלמן לחדר והחל זועק בכאב עצור לעבר הכלה שכה רבות טרח למענה ושמח בשמחתה, "זוהי הפעם האחרונה שאני רואה בגד כזה עליך".

דברי התוכחה אודות הבגד שלא היה בצניעות הנדרשת בערו בקרבנו, הוא חש כי אינו מסוגל להמתין מלומר את אשר על לבו ולו עד לסיום השמחה והרקודים.

(על שושנים)

התיישב על שולי המיטה. שוב הפליג במעלת המזון ואמר: "נהנתי דיי מן המזון מעשה ידיו. יישר כח. כעת כל אחד יקח את שלו"... וחזר החזו"א לשכב על "שק הקש" כשגמרא קטנה מונחת פתוחה לפניו.

(הלמות עמלים - ח"א)

"וכי יש לי כל" (לג, יא)

הנהגתו של הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל היתה כה בצימצום בלא שום מתורות עד שפעם לאחר שחתם 'תנאים' לאחד מילדיו, נבהלו המחותרים לראות את גודל פשטות אורח חיי המשפחה בצפיפות וצמצום וביטלו את השידוך! מאז היה מקפיד לברר בשידוכי בניו ובנותיו, האם הצד השני מודע ומעריך דרך זו של הסתפקות במועט.

הריהוט בביתו של רבי אריה היה דל ולא הסכים להחליפו בחדש. אפילו תנור חימום שנקנה עבורו לחמם את הבית בקור הירושלמי המקפיא, נמסר לאחת השכנות ש"בוודאי זקוקה לזה".

מספר נינו: שמעתי מאדם שהתלוה לרבי אריה בדרכו, שכאשר עברו ליד דוכן "פיס" אמר רבי אריה: "אנשים קונים כרטיס פיס

אבל אני לא מוכן לקבל על אף שמציעים לי". שאל אותו בן לווייתו: מה פירוש "מציעים"?

השיב רבי אריה: "יש אנשים שרוצים לשתף אותי בכרטיס, בתור "סגולה" שהם יקנו, וכשהכרטיס יעלה בגורל, ישתפו אותי בזכיה. ומקוים שמחמת כך, הכרטיס שיקנו יעלה בגורל". שאלו בן לווייתו: "מדוע אם כן הרב מתנגד? הרי לא נדרשת שום הוצאה כספית, רק רווח יכול לצאת מכך?"

השיב לו רבי אריה: "אני כבר זקן ואינני צריך בשביל עצמי יש לי די

והותר. אלא מה, אם יהיה לי כסף אוכל לתת לצאצאי. הלא אם הקב"ה רוצה שיהיה להם, הוא לא צריך לתת לי כדי שאני אתן להם. הוא יכול לתת להם ישירות, והוא יודע כיצד".

(דרך אבות)

"ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בטח ויהרגו כל זכר" (לד, כה)

הנה המפרשים חתרו למצוא טעם נכון על פי הלכה איך שהותר להם לשמעון ולוי להרוג את כל אנשי עיר שכם. טעמים רבים נכתבו בזה, גם הרמב"ם והאור החיים הק' האריכו בזה.

אבל עדיין צריך ביאור, כי לו היא שלא היה נגד ההלכה,